

Bho Bhaile Bhóid gu Baile Bhóid

le

NIALL MACGHILLE SHEATHANAICH.

DA fhichead bliadhna 's a ceithir! Is e sin an àireamh bhliadhnachan a bha eadar an ceud Mhòd a bha ann am Baile Bhóid agus am Mòd a chumadh anns a' bhaile sin am bliadhna. Nach iomadh rud a thachair feadh an t-saoghail ré nam bliadhnachan sin agus is ann an uair a smaoinicheas mi air mo cheud Mòd a thig e fo m'aire gu bheil mi cho sean is a tha mi.

Bha Mòd 1908 air a mheas 'na Mhòd mór soirbheachail agus bha e sin, ach an coimeas ri Mòd na bliadhna so cha robh e ach mar a tha na Mòdan Dùthchail an diugh. B'e àireamh nan ainmean a bha ris a' chlàr-iomairt 458, agus mi fhéin 'nam measg! B'ann air son a' Mhòid sin a dh'ionnsaich mi "An Dubh Ghleannach," aon de na h-òrain mhóra a dh'fhaodamaid a sheinn. Cha d'fhuair mi duais ach cha robh mi fada bhuaith. Sheinn Maighstir Iain á Beinn a' Bhaoghla an t-òran sin aig a' chuir mhór a chumadh anns a' Chaisteal agus bidh mi fhathast ag ràdh nan robh mi air a chluinntinn seachdain roimh an àm gun deach leam na b'fhearr! Taobh a mach de sin is e a' chuimhne as thearr a tha agamsa air Cuir a' Chaisteil am fliuchadh a fhuair mi a' sealltainn do dhaoine far am faigheadh iad àite suidhe. Cha bu dhòrtadh no snidhe ach a leithid.

Bha Còisir Oigridh againn fo stiùireadh an t-seann duine chòir, Seumas MacArtair, agus choisinn iad a' cheud duais am measg an luchd-ionnsachaidh. Lean iad air dol gu Mòd bliadhnachan an déidh sin, agus bha iad an còmhnaidh a' deanamh gu maith.

Dà bhliadhna mun deach am Mòd gu Baile Bhóid chuir sinn Meur de'n Chomunn air bonn anns a' bhaile, agus rinn sinn cuideachadh leis an Fhéill Mhóir a chumadh ann an Glaschu ann an 1907. Tha riadh an airgid a chruinnicheadh aig an Fhéill sin a' cumail, ann an tomhas mór, a' Chomuinn air a chasan gus an so. Bha céilidhean gasda againn, agus an lorg sin dhùisgeadh spéis do'n chànan agus iarrtas a h-ionnsachadh. Ré dhà Gheamhradh bha mi a' teagasg Gàidhlig ann an sgoil a' bhaile, aon oidhche 'san t-seachdain. Ged a b'ann an Gàidhlig a fhuair mise m' fhòghlum cha deach a' chànan a theagasg dhomh mar chuspair sgoile. Mar sin bha mi am feum a bhith gu math faicilleach gu robh leasan na h-oidhche agam air a dheagh chnuasachd, oir bha, am measg nan oileanach, luchd-teagaisg a chuireadh ceistean glé chudthromach orm. Chaidh dhuinn gu math ach bha mi riamh de'n bheachd gun do dh'ionnsaich mi fhéin barrachd air neach de'n chuideachd. Chumadh an sgoil so air aghaidh le Iain MacDhomhnaill an déidh dhomhsa am baile fhàgail.

An uair a tha duine òg agus speuran a' chinn air togail le cuspair sam bith a dh'fhaodas a bhith air aire, ni e iomadh seòl air a thoil a riarachadh. A dh'fheuchainn an robh Gàidhlig aig muinntir a'phuist an Grianais sheòl mi cairt-phostail thugam féin mar so: "Niall Mac Ghille Sheathanaich, 103 Sràid Montague, Baile Bhóid." Chaidh